

DÜSEVNI LISZT

Mészecsne verszke novine.

Podgovorni reditel: LUTHÁR ADÁM v Püconci.

Pom. reditela: Fliszár János i Kovács Stevan
v M. Sobol.

Lasztnik i vödávnik: Prešmurszka evang. sínjorija.

Cejna na leto 20 din., edna numera 2 din.

Rokopiszi sze v Püconce májo posila i.

Naprejplacilo gorivzeme vszáki ev. dühovnik i
vucitel.

Luthera recsi.

Zakâ dopüszti Bóg, ka tím hüdím dobro,
tím pobo'znim pa hüdó jeszte na szvétí?

(V-ev. družtvi gori prectešla goszpá Ruzsojca.)

Te'zko je razlo'ziti, ka bojdikaj lüdém dobro tece nyih sors, v-dobrôti plavajo, Bóg nyim vsze dá, postenyé, vrédnoszt, zmo'znoszt, zdrávje, vrlo deco; prôttomi ti pobo'zni, Bogábojécsi nevoló trpíjo, v-nevarnoszti medsztaranyem sze tá mantrájo i mednyimi nê szamo eden nevolno more tá preminôti kak Iván krsztitel, té szvéta nájbole szvétí cslovek, da goszp. Krisztusa Bo'zega jedíno rodjenoga sziná niti naj naprê neprineszém, kí je nedú'zno ospotan med dvá latra na kríz raspéti sztrpo szmrt za nase grêhe."

"Bóg tak csiní, liki eden krotek ocsa, steri bi szvojega sziná jáko rad na Bogá lübézen, bojazen, na právo vero i na postenyé privadio, naj radoszt i trôst má vu nyem i vküpszprávlene kincse zevszém, ka láda, kak ôrocsino nyemi prêk dao i ravno záto ga csesztô kastiga i kára vecskrát, kak pa szvojega szlugo. Odtéc je tá prilicsna rêcs: „kém bole lübeznívo je dête, tém osztrêsa naj bô siba.“ Toga nebôgajócsega szlugo do csasza niti nekastiga, navoló ga zanihá i tak sze dêva, da bi nika nê vzéo na pamet, nocsi vsze na rovás jemlé: csákaj. záto mi nevneszész! i csi sze je dopuno pehá, ga vólücsi."

"V-etakso prôszto formo je mogôcse razmeto razlo'zili eto pítanye: zakaj do-

püszti Bóg, ka náimre ti pravicsni. pobo'zni lüdjé, kak példo denem prorocje, apostolje i t. v, szo na etom szvétí 'zaloszt, szükésino i sztrádanye meli, ti nepobo'zni hüdi pa cseresz dugo lét vu mirovnoszti brezi vszega zménkanya blájzeno i lehko tá'zivéjo."

"Prorocke szo tüdi na eto pítanye gledôcs doszta píszali i zbrodjáváli, ali z-ednim szo példopokázali natô gledôcs, ka ti pobo'zni kak razpráviyo tó pítanye i vu kom iscsejo i náidejo trôst Jeremias prorok právi „Zakâ ide tak dobro tím nepobo'znim i zakâ májo vsze povôli ti hüdi? Ali nyim tüdi nevugodno bode, kak nadale právi: „Na szlobodcsino je nihás, liki ovcé, da sze szpomorijo i pomilüjes je i mentüjes je, da sze neszpokolejo.“ 'Zoltárje tüdi gucsíjo od toga, (Zolt: 37, 49, 73.)

Bóg vsze na dobro obrné, ali cslovek i vrág vszáko dobrôto gnúszno pozabi.

Po zvisávanyi vnôge nadigáva, naj vrédnoszt, díko iscsejo, naj sze na etom szvétí visziko pozdigávajo, csészt i plemenitoszt szi szprávlajo.

"Pôleg zgrablívoszti Bóg vnôge nadi-gáva, da sze szkrbíjo za szvetszka dobra, za 'zívís, za oblecsalo, naj vrêlo delajo. Brezi toga nágiba bi imánye, vrédnoszt prêsla. Szamo ka tá szkrb, ali szi zgrablívoszt tüdi med gvüsnimi határi more osztáti."

„Po sztráhi, vcaganyi i dvojnószti Bôg nikelike k-veri nagne, naj sze dr'zijo Bôzega obečsanya, 'znyim sze vu Krisztusi trôstajôcsi, kí je te grêsnike z-Bôgom vö-zmíro, da sze poveri szpravicsavsi 'znyim vu míri bodejo.“

„Vö sze vzemejo nadúhtoszt i nevoscsénoszt, té práve vrajze hüdôbe, ali goszpodin Bôg i té na dobro obrné; ali naôpak, nê pri oni, stere tê grêhi orú'zijo, vtepéjo i oszlepíjo, nego pri oni, stere ti nadúhti gizdávcí i nevoscsenyáci pregányajo, ár Bôg te szvoje pobo'zne na nyíh dobra po Satana i po nyegovi szináj kára i podigáva na dobro.“

Te hûdi Satan vsza dobra ru'zno pozábi i zav'ze; nedúznoszt i vu nehísvi bodôcsi 'zítek na szkazlivoszt, poníznoszt na dühovno gízdoszt, lübézen na zburkanye, vrêdnoszt na précimbo i manyôszt gáji.

Zaká podpéram i sírim „Düsevni Liszt“ ?

Ár je vu vezdásnyem cáti tó jedíni lísz, steri evangélicsanzke verníke opôti, krepí i dalésnye verebrate blüzi k-en ovomi szpráva!

Ár podpéranje i rászírjávanye toga líszta je vszákoga csloveka, steri szvoje cérkev lübi, du'znoszt i prilo'znoszt!

Ár je tó nas lísz i nyega podpéranje od drúgoga nemremo csakati!

Podlísztek.

'Zaloszt csíszti.

Pri 'zeleznice kolodvori je kocsúj csakao na Horvát Sándor doktora, da ga kak nájhitrê domô pripelajo. Dvá dní je 'ze nê bio domá, pri ednom tézkom bete'zníki je verosztúvao, steroga je operêrao, v-tom vrêmeni je porodila nyegova 'zena ednoga zdravoga, csrsztvoga poj-bicsa. Domô pridôcsi veszêlo doj szkocsi z-kocsúj i k-'zeni híti. Z-pojbicsa porodjénym sze nyemi edno velko 'zelénye szpunilo, vém je rávno szamo tó edno falílo 'znyidva popolnoga blájzensztva.

Jáko je lübo szvoje tívárisico, steroga je ona uprav vrêdna bíla i túdi sze je pascsila nyemi vsze tó nazá povrnôti; 'ze szta mela dvê lepô cvetécsvi csrsztvívi deklícski, sterívi szta sze tak v-tí dühovni, kak vu telovni dobráj osznávlale, vrsenile i gori jemále. Szvoje poz-

Blájzen je, kí zná molíti.

K-nébi zdignem ocsi,
Roké vküper denem;
K-nebeszkomi Ocsi
Tak vrêlo szí zdênem.

Vörno molim, kak pa
Té, gda szo me vcsili
Escse drága Mama
»Ocsa nas« molíti.

Oh tak csútím, dabi
Sze li zdâ godílo:
V-kríli szo me dr'zali
I bô'zali mílo.

Tak szo me krótili,
Roké mi vküpzéli;
Szvojmi braszklavími
Mojvi máli, méhki.

I vera je rászla,
Ár szo jo gájili
Rano Mama drága
Z-lêpími molítvi.

Zôpszton prisla dvojnószti,
Nê jo mogla sztrêti —
'Ze je pá mirovnoszt:
Oh znam, znam molíti!

JUVENTUS.

ványe je pôleg nájbôgse düsnevészti z-dobrim nájbom szpunyávao z-rodbinov, z-priátelmi i z-znancmi je vu nájjaksem jedinsztvi 'zivo, 'zítká szkrbí szo ga nê sztrahsüvale, zaká bi sze tak nebi obcsúto za blájzenoga i zadovolnoga?

Vu 'zenítva hípi sze je bár eden násztaj za neprijétnoga szka'zúvao vu 'zítki nyegovom. Devojka, stero szí je za tívárisico zvalo, je katholicsanzske vere bíla i k-tomi escse ednoga katholicsanzskoga púspeka szesztranica; nyegova famílija je pa 'ze csesesz prêk vecs pokolény vrêle protestánske vere bíla, z-steré je nê szamo eden, eden dühovni pasztér zhájao i nê sze je escse nigdár najsao nieden mednyimi, kí bi szí nebi z-szvoje csrede zébrao szebí pára. Bratje, szesztre i rodbina i náimre rápoltszki dühovnik szo nyemi na ocsi metali tó verszko nemáratnoszt i od famílie návad odsztranénye, za steroga volo je 'znyim vu dotíkanyi, líki edna hladnoszt nasztánola. Ali tó jo nê dugo trpelo. Nyegova tívárisica, goszpá Er'zika je nê szamo szkrbna, dobre vôle sznehicska, nego túdi pri-jétna, prijazníva, dobre zevcsenosztí, odkritoga

Za naso deco.

»Püsztíte otroke k-meni prihájati . . .« Lübézen Luthera do otrok. Píszmo.

Velik nemski zevcsenec je píszao od Luthera: »Domá drüzsinszka pobožnoszt, zákon i osznávlanyé otrok, obcsinszko zsvlénje i solszto, lépo oponásanye, veszelice, vszi priszrdcsni obcsütki, vsze drüstvene radoszti lüdi je Luther poszveto, ali blagoszlovo tak erkôcs z-szvojimi návuki i szpíszí. povszédik sze je trdio poglobiti i mocsnése posztaviti krsztsanszko lübézen. Gda je szvojo lüdszto v-obcsini i drzsávi vedno opominao i primárjao, naj szamí prevágajo, jeli je nyihova priszrdcsna zselja opravicsena, ali nê, naj premíszlijo dobro, ka je duzen otrok roditelom, podlozsánc szvojoj visisoj oblászti, zsupan szvojjim drzsávlánom, — je bilô tó veliko naprêidenye záto, ár je nameszto szile, prisziljenoszti od zvünâ i od zgorâ djao, ali poszádo lübézen, csízsto düsnovêszti i obládanye szamoga szebé.

Sto bi scseo vu tom dvojití, on naj Luthera gléda kak drüzsinszkoga oco, gde on vuresznici szvoje lasztné recsí. »Zákonszki sztan má dvá konca, ali cíla: prvi je, da more zákon bidti zdrávník, ki zabráni csízstoszt i ohráni necsísztoszt; drúgí pa je nájlépsi i nájnámenitêsi, náimre té, da môz i zena szküpno zívéta i otroke osznávlata.

Tiszti glédálec ga naj opázúje v nyegovoj bívoszti csüténja, gda pri szmrtnoj poszteli szvoje

trinájsztlétne csérke klecsí i moli: »Jasz jo lübitim tak trno, pa lübléni Bôg tam zgorâ, csi je Tvoja vola, da vmerjé, té jo vzemi k-szebi; rad bodem, da je pri Tebi«. Potem obíme vmírajôcsó csérko z-obema rokama, prítiszne szvoje líce k-nyénim mrzlim, da bi nyej olésao zádnyi boj pred szmrtdjôv, csírávno bi nyegovo szrdce od szame zaloszti szkoron pocsílo. Gda je bilô mrtvo tēlo otroka položeno v málo skrinjico, právi okôli sztojécsim: »Mojemí otrokí je zdâ dobro, rēsená je na tēli i düsi,« szvojoj zeni pa velí i jo trôsta: »Csüdna sztvár je tó, da vēmo, da ona pocsíva v míri i da je rēseja trplénja, i dönok szmo mí zalosztní.«

Szvojemí szinki Jánosi pa je ednôk z-potüvanya píszao: »Znam i vídim rad, da sze dobro vcsís i pascslívo, lepô molis. Li delaj tak, színek moj, tüdi nadale! Csi domô prídem, ti níká lēpoga prineszém z-szenya.«

Znam za níksi vezéli vrt, tam noiri príde vnôgo otrok; té májo zeléne oblêke i pobérájo pod drevjom lēpa jáboka, grúske, csresnye i szlive, ej, kak szpévajo, szkácsejo i szo vezéli; májo tüdi lēpe, mále konyicske z-szrebrnimi szedli i zlátimi vüzdmi.

Teda szem pítao mo'zá, kateroga lasztnina je té vrt: odkud i csidi szo té otrokí? On pa mí odgovorí: »Tó szo otrokí, kí radi molíjo, sze vcsíjo i sze pobožni. Teda pa szem erkao jasz mózi: Lübléni mo'z! Jasz mam tüdi ednoga szína,

szrdcá, brezi vsze verszke sztranoszti bodôcsa táksa szamica bíla, stero je nemogocse bilô nê polübiti, ki sze je znyôv bliže szpoznao.

Gospz. doktor, vu kom je pôleg nyegove velke zevcsenoszti, dobroga szrdcá i pozványa szvojeja szpunyávanya verszko obcsüténje jáko szlabo bilô osznovleno, je nê doszta dao na vere rázlocsek, tém ménje je tákse iszkaó, dobro sze je obcsüto med szvojoj kath. rodbínov. Vu dobrom razményi je hito znyimi zivetí, náimre pa z-vúcom z-púspekom, pri sterom je szpoznao, ka k-nyemí prikapsena vüpazen jáko bogati nászhaj rodí.

Za nísterní dén, da je ze tívárisica na níkelko krepša grátala, szta szí zgovárjala: ka ná bô pojbícsi imé? Stero bi sze nájbole glihalo k-Horváth prídavki? . . . Kak szta tak med iméni ziszkávala, priglihávala, právi mati: meni sze nájbole vídi Sándor imé, tó sze náj jakse glászi za Horváthom. Pôleg toga je prisztojno i návada, da te prvi szín ocšino imé noszí, stero je tak míszlim lēpa návada.

Nad tém szí tereva glavé, na kakse imé va ga dalá krsztíti, od toga pa nê, stero je pa doszta naprê valón, vu sterom vadlúványi? — Na tó szem szí rávno nê míszlila, odgovorí mati — tak míszlim, ka tó tak právda naprê szpíse.

Právda — z-rokôv migne doktor — persze tak právi, ka csi je ze naprê nê poszkrbleno — pojbjé ocšé, deklíne pa materé vadlúványe naszledújejo. — Szamo ka to nevzemejo povszéd tak szigurno.

Csi zavolo k-meni tvoje lübéznoszti naménis odtvojeja jusa odsztpíti, steromí znaményi lübéznoszti tvoje sze jasz radújem, no csi szem te nígdár nê naménila na tákse nadígávati, stero bí znábídti szledí ob'zalúvao.

Oh tí dobra dúsa! Dobro znam, ka bi tí i tó privólila, csi bi i deklíne moje vere bílé. Ali vüjec szí nacsí premíslávajo i nyihovo dobro nakanénje bi skoda bilô na kocko djáti. Do etega mao szmo doszta vecs dobroga vzéli od nyih, kak bi nam dvojití trbelo vu tom, da bi

steromi je imé „Jancsek Luther“. Jeli tiszti ne bi mogao príditi tü notri, da bi tüdi lèhko jo tak lèpe grúske i jáboka i da bi jahao té mále konyicske, pa sze z-drúgimi otroki spilao?

Natò pravi mó'z: csi rad moli, sze vcsi i je pobo'zen, teda naj tüdi pride na vrt. Filpek i Juszt bodeta tüdi prisla. I gda vszi vküper pridejo, dobijo 'zveglé, bobne, goszli i cimbele itn. I mó'z mi je pokazao lèpi trávník v ednom táli vrta, steri je bio pripravleni za spilanye i otroske ple-sze, nad tem pa szo viszile szame zláte 'zveglé, bobni i szebni obrócski. Ár je bilò escse prerano i escse otroki nészo prisli, záto nê szem mogao csakati na otrosko veszelico i szem erkao mó'zi: Oh lübléni goszpòd, jasz scsém hitro odidti i mo-jemi lüblénomi szineki píszati, kâ vsze szem jasz vído i kâ vsze dobí moj szinek Jancsek, csi bode pasclívo molo, sze dobro vcsio i csi bode pobo-zen, záto da pride v-té vrt (ograd). Ali Jancsek má tetico Levko, tò szmê tüdi szebom pripelati. Nato je mó'z erkao: Naj bode tak, idi i písi nyemi tò. — Záto, lübléni moj szin Jancsek, vcsi sze i vrlo moli i povê tò Filipi i Josti tüdi, da sze naj tüdi vcsíta i molita: potem vszi trijê vküp prídete na vrt. Sztem Vasz vsze i Tebé poszebno priporocsam Vszegamogócsnómi Bôgi. Pozdrávim tüdi tetico Lenko i daj nyim kús od méne. Anno (leto) 1530.

Tvoj lübléni ocsa Martinus Luther.◀

Toldia Sztaroszt i Szmrt.)*

Prvi Szpétv.

V széro sze je zvjíla 'ze gláva rodnice, zmrznola je rosza, kápke drévja liztje, kratsisa, kratsisa de 'ze szunca szteza, i gda jo prebe'zí, v dúgi szen sze zgúza. Pocsiné szi ono tam na kraji nébe, i tim sztárim kiva: »vász csákam do szébe!« Sztrószí sze na eto gláva doszta sztarcov, dónk ido za'ndrúgim na mér od mladéncov.

Tak je szpalò i té, tak glédalo nazáj; gladki je bio presztor, csiszta pa néba zdaj, v jezér máli szuncov sze je presztor vtano, povszéd, kama gléda, vídí: tò je ono! Eti v tenyi mlake i na bisztrój ribi, tam na 'dnoj 'zú'zavki i pávuka níti, povszéd, povszéd, kama okò zná viditi vidí sztáro szunce kèp szvoj vu priglijí.

*) Nas najvéksi píszáteo, Kardos János bivsi ho-doski dühovník, je Arany Jánosa na vsze kulturne je-zike dojobrnjene héresnye »Toldi« trilogie (versusko pripovedávanye) prvi i tréti tào tüdi poszlovenco. — Prvi tào, »Toldi,« je 1921. leta vónastampani; tréti tào je rokopisz szmo pa nê dávno vzéli od ednoga velíkoga priátela nasega jezika. Té tào pod zgorányim titulúsom zdá zacsneto — brez vszáke poszebne ten-dence — szamo záto na ocsivesznozst dali, naj Kardos Jánosa drága órocsina nevezsne, nego nyegove lèpe recsí i govórénja nase csítele bogatijo vu znányi na-sega szlovenszka jezika. (Red.)

blòdno bilò odnáj nê szi ogvüsati nyihove dobrovolnozsti.

Tüvárisica szi je premislávala. Vídlo sze je na nyê, ka nyê mó'zá recsí prav szpádnejo, ali od níkséga nemirovnoga obcsüténja sze nemre szploh oszloboditi. K-konci znòva odgovóri:

Bojim sze, ka ti tò ti tvoji i náimre János brat jáko za húdo vzemejo, csi Horváth familie moska véka neosztáne vu protestánszkoj csisz-tócsi. Vis kak dúgo sze je nê mogao on kak dühovník z-katholicsanszkoj navesztov szprijaz-níviti. Nebi bila rada, csi bi med nama znòva zámerje bilò.

Hm! hm! múvi vu szebi doktor. — Uprav je neprijétno delo, ali med dvema lágójima je dónok eto to szlabejse. Na pojbiéca prisesz-tnozst gledócs de tüdi pravê, csi vu víca milo-scsi zraszté gori, kak pá csi bi ga vu protestán-szkoj veri osznávlali i od nyihove podpore ga odtühili.

Tüvárisica sze vecs nê protivíla. Naj bode nê, ka mó'z za dobro szpozna, szi je miszlíla,

nyê tò li radoszt szprávi, csi vsze szvoj deco v-szvojój veri zhráni gori.

Zdá szta sze 'ze vu tom poglíhala, ka pojbiéca kath. plébános okrszti, i v-tom vadlú-ványi bode osznávlani i v-tom szta sze tüdi hitro poglíhala, ka, ka náj bô pojbiécsi imé? Csi szta 'ze ednòk na tò gledócs, ka v-kaksem vadlúványi de osznávlani víco, kak podpornika za glavno drúzala, tak pri prebrányi iména szta sze tüdi toga drúzala: Józef bode. Víca imé dobí vu krszti.

Krsztsenja aktus szo z-velkim ószvetkom obdrúzali. Tüvárisice rodbina szo vszi tam bili. Z-doktora rodbine je szamo Nanika szesztra prisla z-szvojim tüvárisom, steriva szta Krsztni-va roditela bilá toga mládoga Joska, ti ovi szo sze vszi vómentüvali po hitropiszí (telegraf), brat dühovník sze je pa v-naszledüvájócssem píszmi mentüvao i razló'zo, zakój nemre príditi:

Lübléni brat! Z-kak velkov radosztjov szem vézó toga glász, ka sze ti je szin poródo i tak edno nájkéke tvoje 'zelénye sze je szpu-nilo, rávno tak z-velkov boleznosztoj je napu-

Na vsze kraje gléda, kak ono tō more,
ali na Nagyfalu gléda zdaj nájbole,
vu Nagyfalu véski na Toldia ograd,
tam na kápajōcse lisztje drévja uprav.
A' lēko na tenye na tla kápajōcse,
i od nyega dugo szolbōd jemajōcse,
kurtavoga konya, steri, gde jo li zvē,
dobro zrēlo trávo z túžnim obrázom jē?

Gde eszi, gde eta . . . pa na kríž kameni
i pod ednim sztrmcom vu zemlō pūsztensi?
ni eszi, ni eta . . . na Toldia, sztarca,
kak klecsi na grobi z ranov szrdca.
Nema on ednoga neszēroga vlásza,
bráda nyemi dolitecsé do podjásza,
lēpa bēla bráda, stero dokecs klecsi,
z vkūperdjánov dēsznov k prszam sztisznēcs dr'zi.

Tiho moli on tam 'zalosztno glédajōcs
vcsászi, vcsászi szkuza zbliszcsi z nyegvi ōcs
vcsászi, á na rēci, sze géne i vūsztza,
dōnk ne príde vō 'znyé en glász, ka nē doszta.
Vihérov pún 'zítek lēne kumesz nyega,
mrzla je zdaj, ali tiha zima nyegva.
od trē lét 'ze dvora csūdūvatī nescse,
nego to zgorányo domovino iscse.

Pred trēmi lēti je vojnik ete sztári
v nemiloscsō szpadno pti csamúrnom králi,
káravsi nyega dver, toga méko hodbo,
sznajžněse návade, taljanszko précimbo.

Szpice szo bilé tam vu ōki nyegovom
précimbne palacse: >nē je, praj, za nyé on.
Pōleg lasžne rēcsi ga je král odposzlaō,
kí domō idōcs sze za mrtvoga vōdao.

Sztáro hi'zo nyegvo je ploja preprála
i rama vrēmēna sztrasno preklúvala,
od sterimao je od dōma odísao.
szkoro vszáki kamen je prōti zemli sao.
Vszáki mládi vōter, gda pijati zacsne,
nyé sztrējo po ednoj lati nacsne,
ednōk sze v nyō szmeté vihéra b'k sztári,
vu nyō zapne szvoj rōg i na tla jo vdári.

Tam je escse oblok vu pūngrad gledēcsi,
ali nē vecs na nyem rozmarin cvetēcsi;
tam szo mála dvérca, ali 'ze tak pūsztza.
da i csrv 'znyí neszé lacsna szvoja vūsztza.
Ergyávi je spor dvér, petnik, gda sze vrtí,
liki od boleznī, gyávcse i gyecsi,
pa dobro zná, v steri kraj sze má odprēti,
i Bence ga zdigne, gda szemtá scsé idti.

Bence je Toldia vojniszki inas bio
dosztakrát sze je 'znyim vu velkom ognyi bijo,
te sze je on z szmrtjōv sálo liki z botrov,
zdaj pa drva noszi ráj na ogen z mantrov.
Hej! pa je 'ze sztári, z ednov nogōv v grobi,
rávno taksi, kak je ocsa bio vu rodi,
ocsá, sztári Bence, od koga je imé
ōrōkūvao i z tēm vernoszt i postenyé.

no dūso mojo té glász, ka sziná tvojegá z-de-
klinami vréd vu kath. vadlūványi namēnis osz-
návlati dati i vōvcšiti Gda szi pred desetimi
lētmi szi kath. deklino zvolo za 'zeno, szi
nasega roda sztotin tradicie, návade zavrgao i
zatájo, stero ja nē szamo mené, nego vsze ko-
trige familie nase 'zgajōcs peklo na szrdci. Ali
szrdcá obcsūtēnya jus szmo mogli szpoznati i
právoj, csisztoj lūbézni je doszta mogōcse od-
pūsztiti. Li hitro szmo sze privadili k-tomi, stero
je nemogōcse premeniti i nasega rodbinszkgoga
obcsūtēnya je nē grōžala katholicsanszka ne-
veszta. Ka cserí vu kath. vadlūványi dás vōvcšiti,
tō sze razmi, ár pōleg právde szo one katholi-
csanszke. Ali ka náj povēmo k-tvojemi nōvomi
nakanēnyi? Kaksi zroki szo bili nyega grūnt?
Ali je pa celō vō vesznolo z-szrdcá tvojegá
ocsákov tvoji vereobcsūtēnye?

Tak pišes, ka sze med bratmi i szesztrámi
bratinsztva lūbézen tém bole vkorni, csi szo
vszi v-ednoj veri gájeni, kak pa csi bi sze za
vere volo eden od toga drūgoga lōcsili. I rávno
szi zatoga volo med szebom i szinom tvojim

pregrád nasztavo, naj táksi med nyimi nezide?
Imé — doszta znamenūvajōcse „Jo'zef“ imé, na
stero pojbícsa dás okrsztiti, nasz na drūge zroke
opomína i tō je pri cēlom deli to nájbole
'zalosztno.

'Zelém ti, da sze on trōst, steri je k-odeb-
ránomi imēni prikapcseni, szpuni, ali nazōcsi
bidti tam, gde sze za trōsta volo ednoga nedu'z-
noga deteta dūsa gori aldūje — ni jasz, ni z-
familie nase podati edna kotriga nemore. Záto
nam nevzemi za hūdo, csi tvojemī pozávi eto
pōt zadoszta vcsiniti i vu tvojoj radoszti tao
vzēti ne'zelēmo, dobroga obráza kázati tak nebi
mogli i tak ti drūgim v-tom táli na zádevo
bidti nescsemo.

Bōg z-tebom! obiné te tvoji lūblēni brat
János.

(Nadaljávanye)

Te sztári inas szí zdaj na pragi sztáne
Toldia prék križa brs na pamet vzeme,
z kazácsnim prsztom szí lampe zadržáva
takáj od kaslánya sze ômurno hába.
Pri konyi je, ár ga krmi i napája:
medtém sze od groba Toldi kumesz zrávna
kíva drzincseti i domô posle nyé,
da nyemi motiko, lopato prineszé.

Sztári szluga komaj vörje zdaj szam szebi,
hej! kak rad bi pítao véta: „k csemi?“
Szějanyi, szajenyi vréména 'ze nega,
'ze dvajszi lét je nê déio táksega.
Tak szí zdéne Bence; dönok notri ide,
motiko, lopato v stíraj kotěj nájde
i neszé, lopato medtém v zemlô vszecsé
i pogléd na véta pítajôcs obrné.

A' Toldi na nyega ni jáko ne gléda, —
ide i na trati en presztor vözréda,
stíri sztopnye dúgi, súrki na polojno,
grob kopati je tak csloveki dosztojno.
Bence pa li gléda, gonivsi v pámeti,
ka míszli vért nyegov z tém mesztom zacséti;
med grobmi sze tomi kopa nôva jama,
kí szvekloszti szunca vecs glédati nema.

Velki cvek sze vdári z tém v Benceta glavô,
míszli, kak da szí zná on vözbroditi tó,
zná, ka je Toldia odgôvor drági zdaj,
na sztô rêcsi edne pô 'zmetno dá nazáj.
Záto je i nyega pítati nê szmeo tó,
li gléda na nyega i kopano zemlô, ...
na Toldi Miklosa szêre, bèle vlaszé,
i na csrno grúdje vöszke placne jamé.

Na szlédnye je najso, kak bi k-rêcsi priso,
i vzévsi lopato, práviti je zácso:
naj ji zmágam. goszpon; grdô je tó meni,
kaj ji glédam z vküperdjánimi rokámi.
Tak szam nê kopao jasz groba — od málamao
Tú je pretrgno rêcs, i gúcsati hényao,
vrízvsi na véta skrlécsivi oké,
csáka 'ze od njega gvüsen „ja“, ali „nê“.

Ali goszpôd nyemi ne nazvêszti nika,
ni z recsjôv ne právi, grob de tó, ali ka,
kak zmrznyena voda je on tihí osztao,
niksi szláp szvéta ga nebi gorizburkáo.

Benceti je té kêp nikaj nê povedao,
prôttomi nyegvo szkrb vszebole povéksao,
szkrivna túga njegva gvüseno nazvêsztsáva,
kaj sze pogübela vihér priblízáva.

Toldi nê püsztivsi z rôk stíla lopate,
veren szluga zgrábi zdaj za stíl motíke;
li tecsé, teklo je brezi rêcsi delo,
k konci sze je Bence múcsanya navolo.
Nê rávno múcsanya sze je on navolo,
szkrivne bojazoszti je obcsúto sztrélo;
'té, velí, trbê grob, csi mrtvéca mámo.
gda mrtveca nega, grob zakaj kopámo?

Dönok sze je nê szmeo on globse püsztiti,
li ovak ôzdalecs je steo k cíli príditi:
'dober gospôd, velí nemorem vörvati,
kaj bi miva uprav grob stéla kopati.
Isztina on szvojo právo formo 'zé má,
ednomi csloveki vözmérjen sztális dá,
csi sze v toj súrjavi, dúzavi vöszkopa,
ednomi mrtveci de velki zadoszta.

Ali, o nebeszki blájzeni angelje!
kí bí v nyem pocsívao, ete mrtvec gde je?
Vcsászi szmo mrtvecov, líki sznopje, meli,
lepô vövtégnyeni tam na bojne pôli.
Teda szmo je meli, i nê pokápali
zdaj námamo, i dönok rovava vu zemli,
nega ni pri cêloj hízi edne duse
zvôn náj dvêj, stero bi pokopali esze.

Bence je tú en csasz prehényao gúcsati,
i zácšao szí je znoj z-obráza brízati,
med dvôma dlanoma szí ga je razdrúzgao,
da nebi motíke z rôk püsztiti mogao.
Toldia odgôvor je steo pocsakati
ali Miklosi sze ne vídi gúcsati;
da tak vrémén nebi táodíslo zaman
nazáj sze vrné on na gucsa szvojga sztan.

„Nigdasnyi mrtvec nas, vu 'zítki tak drági,
tího pocsíva 'ze eti v szvojem grobí.
drága goszpá nasa, Lovrencova 'zena,
je na ete kamen v iméni vrézana.
Znúcano je píszmo; ali nê je csúdo,
stírideszét lét je, ka le vövrézano;
préprao je je vihér; a' naj szí je peré,
tak ga nede dugo csteo, kí je zdaj rad csté.“

Toldi sze na recsi té kumesz pozdigne,
i po pŭsztom grobi sze szé i tá zglédne,
na mehórnom krízi materé pa dugo,
dugo ocsi nyegva tího pocsívajo.

Ali kak nêmi je ni rêcsi nê gúcsao,
na sztároga szlugo gledécs je li múcsao,
v ocsáj nyegvi sze je csamúr nê szka'zŭvao
liki da bí pravo: »gúcsi, csi bos gúcsao.«

I gúcsao je Bence, ár je vido i znao,
kaj sze je dnesz gucs li nyemi vu zôbe dao.
»Nebo'ze ocsa moj! ví sztári Benedek,
daj vam Bôg vu grobi miroven pocsínek,
daj vam ga Bôg v vasem vekivecsmom 'zítki
ár szte vszigdar verni bíli i isztínszki
daj vam ga, ár szte vi verni bíli tomi,
pri steroga petáj szpíte v etoj jami.

I vas grob szmo dávno z trátnicov oklali,
kelko nôvi lét szo od têmeo píszali!
niti ne 'ezléte príditi v drŭgo hrambo,
lêko vam szinôvi kopajo tó jamo.
Tak je csednio Bence zdaj boleznim szrdcom,
zbriszavsi szí szkuzo z ôka szvojga z prsztom;
zglédne sze i Toldi na sztrmec ov máli,
v steroga szo ednôk Benedeka djáli.

Oszpodi pod krízom, oszpodi pod sztrmcom.
Sze je komaj vido 'ze grob té z temenom,
lêko ga i okô 'ze vecs nebi najslo,
da ga nebi lŭpŭj, scsetálje obraszlo.
Tá gléda Toldi i szpomené sze z vszega,
zakaj je tak rad meo mrtveca etoga;
ali dônok nika ne právi na vsze tó,
nego nazáj dene na lopato nogô.

Tecsé delo, tecsé; obá vkŭpkopata,
ali edne rêcsi med szebom nemata,
tecsé delo, blŭzi je 'ze konec nyega,
ali ka je kopao, Bence li »gonyáva.
Pregovorí on pá i scsípajôcs právi:
»lehko Toldi Györgya bô ete grob nôvi?
lehko szo nyegove csonte vkŭppôbrali,
i escse dnesz do je eszi pokápali?

Nôro csevketyane! 'ze i szam obcsŭtim,
kelko neszlánoga szemtá vkŭperagucsim,
tak da nebi prav znao, kama je on prisao,
na lovini je, praj, hŭdi konec najsao,

Nacsemuren medved ga je dolivszékao,
csaren kôvran nyemi pa ocsi vöszkopao,
potepaski vucké pa sors vlekli nad nyim;
tak rŭžno szmrt je meo hŭdi brat, hŭdi szin.«

Zgotovlen je 'ze grob; Toldi vu nyem sztáne,
Vô sze vídi szêra kecska i tál bráde,
Bence ga pa escse — na kôlenaj — ravna,
da motika globse szégne doli do dna.
Toldi sze na nyega zglédne, erkôcs: »Bence!
»Ka zapov . . . ?« odgovorí verno dr'zŭncse,
csákajôcsi dugo, ka de zdaj vért gúcsao,
Toldi je pa k-nyemi ednôk etak zácsao:

(Nadaljávanye príde.)

Cslovek.

(Roditelom na premislávanye.)

(Píszao Koložsvári Ferenc v vp. vucsitel.)

Szvêto píszmo právi, ka je goszpodin Bôg
na szvoj kêp sztvôro csloveka. Tó pa teliko za-
dêne, ka bi cslovek mogao k-goszpodnoma Bôgi
priglíhni bidti, mogao bi szvétí, pravicsen, dobro-
volen, dobrocsinécsi, szmileni i delaven bidti, grê-
ha nê csiniti, nikoga nê vkaniti, nego od—dnéva
do—dnéva bôgsí, popolnêsi, bláj'zenêsi gratŭvati,
szvoje hŭde návade tánihávati.

Ali jeli je táksi te cslovek? Jesztejo isztina
dobri, pobo'zni lŭdjé tŭdi, kí radi dobro csiníjo
z-drŭgimi, kí lŭbíjo szvoje cslovecse tŭvárise,
postŭjejo szvoje sztarise i vísesnyo oblászt, ali tê
je jáko malo, szkoro tak malo, kak bêlí kôvra-
nov. Náj vecs ji je zlocsasztni, kí ne csesztíjo
Bogá, neprestímajo sztarisov, nepostŭjejo drŭgi
lŭdi, vsze szamo za szvoje napunyenozstí volo
delajo, csi je dobro ali nê. Vu nevoscscenôszti,
gízdôszti tak 'zivéjo, kak zvirína, kak nêma már-
ha, stera edno—ovo buje, csi szí nacsí nevê
szvoj blek, szvoj trobŭh napuniti. Puni szo vsze
hŭdôbe, kak szam satan.

I ka je tomi zrok?

Nebojte csemerni: ovádim vam, ár nescsem
v-zákli mácska odávati. Ali jeli szmê stoj cse-
meren bidti, csi nyemi z-ôcsi v-ôcsi isztino vöpo-
vem?! Tomi, ka szo lŭdjé nê »dobri, k — Bôgi
nê priglíhni, je nájvéksi zrok tó, ka sztarisje ne-
véjo, ka szo szvoje decé ti nájprvi i nájszlédnyi
vucsiteljo omi, záto nemajo nitelko pazke nanyô,
kak na edno tele, ali 'zrebé, nemárajó zanyô,

nevcšijo jo tak, kak bi trbelo. Tak, kak bi trbelo? — Jeszte táksi sztaris, kí jo nikak nevcší. 'Ze devetnájszet lét opazujem nikse sztarise v-oni mesztaj, kama me je sors vrgao, kak szí denejo z-szvojev decôv i záto szem meo príliko zadoszta szkúsziti vsze ono, ka vam kak právó isztinó-vôprávim.

Gda je goszpodin Bôg roditele sztvôro, vu steri szí je szvojeqa cslovecsega sztvorjenja gori-dr'zánye zagvúšao, gda je vu nyihova szrdcá ono lübéznoszti notri zaszádo, stere szád je deca, te je z-ednim edno veliko i szvéto dú'znoszti polo'zo nanyihova plécsa, tó, ka morejo szvoje otroke, vu steri de nyihova korenika, nyihovo pokolénye nadále 'zívelo i od steri sze na sztáre dní obrambo, radoszti i obészeinoszti csakati májo — postene gori zhrániti, vunyhova poprijécsa szrdcá pobó'znoszti, lübéznoszti, vüpaznoszti, dobrovolnoszti i szmilenoszti zaszadjávati.

Cslovek, kak déte, je tákse kak loncsárszka ilojca, sterij on tákso formo dá, kákso scsé, ali kak edna cipika, stero ogradesár od ti visesnyi, nepotrébni vëk oszlobodí, od ti vodeni mladik jo szpuca, sztanovito, ka vecskrát more skárje, no'z i 'zago nücati, nanyê rane vrezati, csi nyê scsé to 'zelno formo dati i zahválnó, rodno drévo dobiti 'znyé!

Bojdite i ví, lübléni roditelje, kertészke szvojoj deci, od vsze lagojíne jo szpucajte 'ze zamala, dokecs neobtrdne, ár obtrdjena vëka sze ráj sztere, kak bi sze vugnola, dokecs sze tak vugible, kak siba, z-lépor recsjôv, csi je mogôcse, i z-hü-dov pa zboleznoszti, csi nacsí nêde.

Vszegavécs, déte nájobprvim gúcsati more navcsiti, ár tecsász, dokecs déte gúcsati nevê, je nadrúgo vcsiti nemre. Ali nê podetecsem, kakso hüdo segô nikáki májo, nego vcsaszí csrsztvo z-táksov csísztov recsjôv, z-káksov má gúcsati vu szvojoj gorizrasenoszti, ár sze ovak dvôji jezik more vcsiti: detecsega i gorizraseno-cslovecsega i tak sze nalêhci zgodí, ka ednoga pa drúgoga prav nevê i gda v sôlo príde. je nê Nanika, liki Nanita, — je nê Jô'zi négo Dô'zi: bábek, steri escse itak papo i tuto proszi, pa ájat odi. V-táksoj sztávi sze te v-sôli, dokecs tá odi, komaj navcsí z-csiszta gúcsati, gda bi sze pa drúgo potrêbno znanoszti mogao navcsiti?

Kákša skodlíva blódnoszti je od sztarisov, kákša nevola, mantra je tó deteti, ka sze meszto edne récsi dvôje more vcsiti. Kak bi te moglo csedno, razmeto bidti, da sze tak dugo more

szamo récs vcsiti, stera je li szamo skér zavszo ovo drúgo znanoszti, za vöpvédanye miszli. — Pa kak lehko sze vcsi vszakse málo déte, gda 'ze vpametüvati, odümlávati, szpoznavati i gorijemati zácsa, szamo rávno gúcsati more nadnyim i 'znyim.

Ka, ka szí more 'znyim zgucsávati? Vsze ka je dobro. Navékse gda k-pámeti príde, dejte 'ze szamô zvedava: ka je eto? ka êno? z'kój i zakój je dobro ali nê? hasznovito ali skodlivo? — Teliko szpitáva, ka nyemi cslovek komaj odgovárija, ali rávno je tó to nájkéscse 'zelenye, ka te roditel neszmi mányi bidti, nego li odgovárijati pa je ká nazájszpitávati, z-ednov recsjôv: 'znyim szí lepô zgucsávati, teda sze i ono tüdi navcsi dobro gúcsati, te sze nyemi nyegovi máli mozgé odpréjo, rázum sze nyemi preszvêti, jezik sze nyemi na nagíbanye podá, csedno i recslívo bode. Nede tumaszto, kak vnôgi drúgi, z-kími je niscse nê zadoszta gúcsao. Poznam roditele, kí za szramoto dr'zijo z-decôv szí pogúcsávati, v-gúcs sze inda nigdar ne zemejo 'znyimi, kak gda nyim ká zapovedávajo ali prepovedávajo i escse té níkelki récsi ne povejo vö z-lübéznoszti, nego znájkéscsov csamurnoszti; záto nyim pa te deca tüdi táksa busaszta, norlava osztáne. Csüda, ka szo szamo zatogavolo nê szplój nêmi; szrecca, ka zdrúgov decôv vküppridejo, z-sterov szí vcsaszí ká pogúcsijo.

Bôg je vszaksnmi csloveki i tak vszaksemi deteti dao talentum, ali té talentum je szkriti, v-glávi kakkoli zlát v-zemli, záto ga moremo vö-osznávlati, csi nyemi scsémo haszek viditi, ovak de malo haszka noszo, rávno tak kak prêlo'zna nyiva. Tó sze pa pogucsi, po csednom, razmetom, lüblénom gucsi godí; csi vecs gucsimo z-detetom, vsze bole sze szvêti nyegov rázum, rávnotak, kak plügovó 'zelezo, csi sze vecs nüca, vsze sze bole szvêti. Ali szamô odszébe sze razmiti dá, ka sze rúznoga, nedosztojnoga gucsa hábatí moreno, ár nyemi z-tem nyegovo pamet z-ednáke pôti doli v-drúgi kráj, notri v-grabo zavinémo, gde sze zavlácsi, zgübí szvojo csiszto'cso, szvojo szvekloszti i nazáj v-kmíco szpádné.

Záto vasz escse ednôk opomínam, lübléni roditelje, ka szí z-decôv vecskrát pogucsávajte, csigli nê doszta vszaki hip — vëm to szlabo, gingavo déte naednôk tak doszta neláda; ali kakkoli vecskrát telovno hráno 'zelê, tak nyemi vu gucsi tüdi i düsevno vecskrát dajte. Ne zapüsztite, ne zavr'zte je, vem je vase szemén, vas porod, vsze lübéznoszti szád.

Med temoga je navcsite escse: naj sze vszaksemi csloveki lepô pokloni, naj vszaksemi csloveki szrcsno, vugodno rêcs dá; csi kâ scsé dobiti, nâ lepô proszi i csi kâ dobí, naj lepô zahváli; naj sze dobro oponása — zednov recsjôv: navcsite je napostenyé. I csi te je zvüntoga porédív sôlo posilali, ár nyim od vcsenyá, od razmete vucsenozti, od dobre zaanoszti bôgse herbije nemrete dati—i csi potomtoga, gda sole vóosztánejo, je na rédao delavnoszt, sparavnoszt, na trêzen 'zítek i na dobrocsinénye — navcsite, te szte o pravili szvojo roditelszko szvéto dúznoszt, te míszlim i verjem, ka bodejo popolni, vrli lüdjé 'znyí, ki do sze nanikeliko glihali k-Bôgi, ki do na Bo'zi kêp sztvorjeni. Tak naj bode!

Rázloczni máli glászi.

Püconci. Gibai vadlúvânyiszki 'zítek je bio v-nasoj fari cêli adventszki i bo'zicsni cât. Vu ádvénti je tyedenszko stírikrát rána bo'za—szlú'zba dr'zána z-raklájanyem Szvétozapíszma, edaôk tyedenszko pa liturgiska bo'za szlú'zba z-katekizácijov solszke decé. — Dalárda sze je po vecseráj pod vodsztvom Osváth kántora pascslivo vcsila lêpe khoráine peszmi popêvati. — Kak szmo 'ze v-prvésoj numeri naznánjali, na ádvéntszkoj III. i IV. nedeli je po kratsisov rédaoj bo'zov szlú'zbi túdi predpoldnésnyi vadlúvânyiszki ôszvetek dr'záni Na té ôszvetkaj je dalárda genlivo popêvata, dühovnik szo edno—edno naprêdávanye dr'zai, Kúhár Stevan i Kúhár Ferenc szta deklamálivala, Szever Sándor i Kúhár Stevan szta sloo peszmi popêvata. Nepozábleno lêpi bo'zicsni zvecserek je dr'záni dec. 24. z solszkov decov, gda szo roditelje decé i vernici püconszko presztrano cerkev nabito napunili. Ouszvetk sze je zecsno z-liturgiskov bo'zov szlú'zbov. Dühovnik szo nakrácti predgali od toga drágoga bo'zicsnoga dára, od Jezuseka. Pri oltári je gori bilô posztávleno bo'zicsno drêvo. Pri tom szo solszka deca naprêdáli: „Jezus mi je vsze“ bo'zicsno zmêno. Oszobe szo bilé: Jezusek (Celec Kálmán); Angel (Grof Mari); szírotíca Juliska (Fliszár Irma); Laci, vucsenik (Marics Kálmán); János, vucsenik (Mikola Sándor); Éva vucsenik (Mikola Fáni), cêrkeveni szluga (Skrilec Franc). Na naprêdávanye szo deco pripravili Luthár F. Sarolta vucsitelica i je tak lêpo bilô, ka szo sze csüdüvati vszi, kí szo je poszlúsali i ocsí szo vu szkuzaj plavale vszákomi nad genlívimi recsámi

szírotíce Juliske, stera ocsó nepômlí, szpadnoli szo v-krvnom bojí; mater tú nê dugo vídla, v-nébo szo odísli míla i zdâ eti vandra poszvêti szírotá osztávlena; pa escse nad szmilüvajôcsov lübéznosztjov, sterov je nyê János gotov tá dati szvoje bo'zicsno drêvo, Éva szvojo zmêno, Laci jo pa za szvojo málo szesztrico vzéti. Zmész je edna mála csupora decé za oltárom pod vodsztvom Titán J. vucsitela na dvá glásza eto peszem popêvata: 1.) Prihájjajte, oh prídte, Bethlehemszki angelje, Pri materi kelko decé Csúje dnezsz lepô od vász. Bôg moj, keliko ji jeszte, ké szkrbnoszé-cse roké :; Neobinéjo i dnezsz :; 2.) Prihájjajte, oh hódte, Bethlehemszki angelje, Trúplite té szvéti vecsér Pri vszákóm málom okni. Vu kucse ino palacse Edno radoszt prineszte :; Szvétek míle radoszti :; Na konci szo sze med decôv (210 je hodi v-Püconszko sôlo) razdelíla ménsa-véksa darila: 8 szrákic za pojbe, 6 szpôdnyí lács, 12 fôrtojov, 12 rôbcsekov, 10 rôbcov na glavô, 8 blúzov, 10 párov rôkavic, 1 pár nogavic, 2 szpôdnyiva trikoja, 30 naprêzmálanoga rôcsnoga dela z-pamutom, 24 klopkov pamuta za strikanye i heklanye iglami; 50 falátov fárbe i 50 penzlinov; 40 írk z-plájbaszom i perom. Vszaki solár je escse dôbo za eden staníclí szpecsenyá i cukra. — Od dobrovolni daritelov szo na té cio szledécsi dári aldüvani: Na Vanecsi: 123 Din. 50 p., v Pecsarovci 58 Din. 25 p., v Salamenci 112 Din., v Markisavci 96 Din. 75 p., v-Püconci 291 Din. 25 p., na Gorici 147 Din. 50 p.; cêrkeveni offertorium na adventszko II. nedelo 123 Din., na III. nedelo 70 Din., na IV. nedelo 40 Din.; od »Drústva Prúteljov Zdrávja v Püconci« 400 Din. 25 p.; (szküpno 1421 Din. 50 p.); zvüntoga je escse dáno 29 belic, 10 kg. orehov, i níká jábok. Nadale szo darüvati Skrabán J. trg. 3 fôrtoje i 1 blúz; goszpá Skrabánova za edno szkledo szpecsenyá; Stern A. trg. 1 skatülo pamuta, iglé i cuker, goszpá Sternova 1 skatülo szpecsenyá, Bükvics F. trg. 2 fôrtoja, 5 párov rokavic, goszpá Bükvicsova 1 tanyer szpecsenyá, túdi tak goszpá Kúzmicsova 1 tanyer szpecsenyá, goszpá Luthárova szo pa prêk dvá tyedna dnévno do kêszne nêcsi szprávlali szpecsenyé, vsze küpleno plátno vövezali, dônok pri sívanyi szo nyim pomágale goszpé: Kúzmitsova, Sternova, Bükvitsova, Kúhár Lajosova, Krancsics Stevanova, Fliszár Ferencova, i devojke: Pavlits Maris, Kúhár Maris, Bozsics Hermin, Kúhár Paula, Mőrec Etel, Mőrec Vera, Vukán Teresi, Kúhár Jolánka, Vszem dari-

telom bojdi globoka hvála za nyihove dáre, z-sterimi szo nasim solárom tak veliko radost szpravili!

'Ze zacsnejo. Gda szo sze barátje z Veržeja eszi zoszeli, szmo písali od toga, ka szo zdaj zacsne dús lovlényé. 'Ze szo zacsno'li. Ednoga szmaskoga evangelicsanszkoga dijáka szo k-szebi zváli i ponú dili szo nyemi k-senki sztanoványe. Pázmána, Ivanocya i vnóge znamenite kath. vözevcene lüdi szo tüdi tak pridó bili. Z-kóvrana nigdár nede krotki goló b. Pazite na deco szvojo, evangelicsanski sztarisje!

Na nas evang. Diacski Dom szmo do etimao od dr'záve li obecsanye dóbili. Vszí proszvetni miniszterje szo veliko sumo obecsali, ár szo previdili, ka je dr'závni interesz tüdi evangelicsanszke diáke vu szlovenszkom dühi i jeziki osznávlati. Na szlédnye, gda szmo szí 'ze zadoszta trli glavó, kama naj dnemo te vnoge péneze, prisao je té ukaz od proszvetnega minisztra, ka na táksi cil dr'záva nema vu budzeti nobenega dinára. Mi szmo tó 'ze prvle znali. Ali pitamo: zakaj szo tó nam në prvle pravli? Zakaj szo nász tak dugo za norca meli? I zakaj szo na kath. Martinisce 'ze dvakrát dáli podporo? Evangelicsanci! csi scséte kaj napraviti, li vu Bógi i vu szvojoj mócsi sze vüpjajte!

Hodos. Po csákanyi blüzi ednoga leta szmo dóbili növoga vucsitela. Vó szo imenüvani k-nasoj sóli Hima Sándor kántorvucsitel, morávszkoga dühovnika sziná. Vüpamo sze, ka nas növi mládi vucsitel vréden naszlednik bodejo † Dienes a i Fenyves Károlya! Gda ji z-szrdcá pozdrávlamo, té nyim 'zelémo tüdi na szrdcé zvézati apostola récs: „ . . . Kí széja vu blagoszlovi, vu blagoszlovi bode i 'zeo.“ (2. Kor. 9, 6.)

Morávci. 'Zeleti szmo szí növoga kántorvucsitela odebrati, ali 'zalosztno, në szmo znali z-nasimi jusami dosztojno 'ziveti i tak szmo tüdi në mogli do cíla priditi, në szmo szí odébrali nikoga. Nasega cíla nedoszégayenoszti zroke vídimó i iscsemo vu zamúdjenoszti tak zgorá, kak zdolá. Od zgorá nedobímo zadosztni i energicsni direktív, od zdolá pa nega med nami niksega vküpdz'zánya i edne volé.

Növa diakonissza. V-Püconszkoj fari sze je páli najsla edna vrla devojka, stera je szkoncsala vu szebi, ka szvoj 'zitek kak diakonissza poszvetí Goszpodni. Jonás Vilma je tá z-Vanecsa. Vu adventi je odísła v Novi Vrbaš, vu materszki dom za diakonisse, naj sze tam vözevcí na szvoje

pozványe. Kak nam písé, sze prevecs dobro csúti tam i je veszéla nyéna dúsa vu Goszpodni. Bo'zi blagoszlov 'zelémo na nyó!

Szelancsarje szo tüdi në ti zádnyi; 17 ji je narócsilo „D. Liszt naednók za 1. 11 1925 — kak ti Zrinszki Ivan, Koceth Jó'zef, Kericsmár Ferenc i Lipai Ádám, Grábar Jó'zef i Vince, Kódila Jó'zef, Balazsic János, Kódila Jó'zef (st. 24.), Pécsék Iván, Gergorics Stevan, Koceth Stevan, Cugh Sándor, Koltai Jó'zef, Cserni Ferenc, Molnár Mihály, Kolossa Jó'zef. — Eti zamerkamo z-zahválnosztyov, ka szo Goszpod János kurátor tüdi vu Fokovci nasemi lísztí 6 növi napréplacsníkov szpravili. Ah da bi sze vu vszákó evangelicsanszkoj obcsini bodócsi kurátorje priszpodobno poszkrbeli za ete nas líszt, kak lépo delo bi tó biló za pokrepítev nase cérkvi! Ah da bi vszáki evangelicsánec tak bio z-etim nasim málim lísztom, kak vszáki roditel z-szvojim detetom! — Lehko je drúgo déte bogatése, sze jakse oblácsi, lepse zná gücsati, dönok je tomi dobromi roditeli nyegovo lasztivno déte nájdrgsi kincs, steroga bi za ete cíli szvét në tádao. Rávno tak szo drúgi lísztí léhko obilnési, macalúznési, gladkése donécsi vu nasa vüha, ali nájlépsi, nájlüblónési, nájdrgsi nam itak ete nas máli, prósztí, ponízen lísztek more bidti, ár je jedíno té z-dúse nase vtrgnyen prelépi otrck nas!

Darüvanye na „Diacski Dom“ v Püconszkoj fari. Temlin János trg. Pu'zavci 30 din (z-prvése numere je nedovédno vóosztao), Kuzma Mihály Pu'zavci 20 din, Domján Ferenc Brezovci 20 din, Soós János Pecsarovci 10 din, Bencák Ferenc Lemerje 10 din. Síbanko Ferenc Dankovci 30 din, Mikola János Vanecsa 10 din, Kühár János Marits Puconci 20 din, Temlin György Moscsanci 20 din, Gódina Stevan dühovnik Gor. Petrovci na szpomín szvoje matere 300 din, Siplics Ivan Polana 20 din, Vratarits Ferenc Predanovci 10 din, † Zrinszki Vilma Moscsanci 40 din, Berke Ilona Salamenci na szp. szesztré 20 Din, Sável Lajos Vanecsa 15 din, Mikola St. Szebhorci 10 din, Külits St. Salamenci 10 d., vdov. Verén I. Brezovci 30 din, Bánfi J. Salamenci 10 din, Barbarits Stevan Brezovci 10 din, Barbarits Ferenc Brezovci 20 din, Boldizsár Károly Vanecsa 20 din, Porédos Mátyás Pecsarovci 10 din, Kováts Mátyás Pecsarovci 8 din, Zelko Ferenc Chicago na szp. decé 50 din, Domján Géza i Külits Irén Brezovci 30 din, Kolossa Ivan Puconci 10 din, Soós János Pecsarovci 10 din, Kühár Stevan

brežni Puconci 5 din, Santavec Stevan Pecsarovci 20 din, Siftar Ferenc Brezovci 50 din, Benko Lajos Brezovci 50 din, Benko Maris Brezovci 50 din, Szocsics Maris Vescsica 50 din, vdov, Fliszár Ferenc Puconci na szp. mo'za 20 din, Szapács János Lemerje 20 din, Fliszár Lajos Brezovci 10 din, Gódina Lajos Vanecsa 5 din, vdov. Kódila Jánosa Pecsarovci 10 din, Kűhár Ferenc Bencák Puconci 50 din, Temlin Maris Moscsanci na szp. cséri 20 din, Pintarics József Vanecsa na szp. ocsé 10 din, Külits Mihály Brezovci na szp. sztarisov 25 din, Szever János Pecsarovci 10 din, Andrejs Stevan Pecsarovci 20 din, Szever Stevan Pecsarovci 20 din, Zelko János Pecsarovci 20 din, Luthár Károly zidár Ljubljana 50 din, Kováts Zsuzsika Puconci 20 din, Siplits Stevan Gorica 10 din, Siplics Sándor Puconci 20 din, Kűhár Mátyás Lukács Puconci 20 din, Hackl Mihály Bodonci 20 din, Cipott Károly Polana 20 din, Brglesz Stevan Salamenci 5 din, Fliszár Károly Szebeborci 20 din, Gódina Iván Salamenci na szp. színű 50 din, Vszem daritelom nájtöplésa hvála!

V-Nemskomországi sze 'ze dúgi cāt vlecsé nasztávlanye nōve vláde.

V-Itáliji szo na dnévnom rédi znotrēsnyj nemiri za volo szilnoga ravnanya fascisztoz.

V-Albániji je revolucia bila, stera sze je z-obládanyem revolucionárcov dokoncsala.

V-Rusziji sze szovjeti 'ze med szebom zacsajo szfajúvatí. Trockija szo vkrávrugli od vláde. Kmetovje szo vedno nezadovolnēsi z-szovjeti.

Rekrutje aprila 1. bodo rukivalo meszto febr. 1.

Sztrásna katasztrófa sze je prígodila na Japonszkom. V-ednom bródi za volo eksplozije je ogen na jezero hi'z vnicso, poskűdavao hajőve i csűne, okőli 100 oszob je mrtvi, doszta pa ranyeni.

Najsztarēsá zenszka Nemcsije je mrla na nōvoga leta dēn vu ednoj vēszi. Szta ra je bila 106 lét.

Nōve 100 dinárszke banke szo dāne v obracsāj z-1-vim jan. Vezdāsnye sze scsaszoma vővzemejo z-obracsāja.

Dinár sze 'ze dugsi cāt vedno pozdigáva. Jan. 10. je Cűrihi na 9-20 fr. sztao.

Szte 'ze csűli? Jeszte na szvėti edna jáko popolna náprava, stera 50—60 lét. escse vise, nesztanoma vu deli sztoj i nigdár nehėnya. Tő je csloveka szrdcė! Nyegovo klepanye bole nagőszi bije, kak na vőri szekunde (m. perc). Vu

ednoj vőri blűzi 5000-krát vdári, tak cseresz 60 lét 2 miliárda 629 millio i 800.000 krát vdári eta mála csűdna náprava: cslovecse szrdce.

Szamovolni dári na goridr'zánye i razsirjávanye Dűsevnoge Liszta. Luthár Ádám stolo od pecsarovszki zvonov poszvetsavanya 50 din., Kűmín Karolina Pucinci 5 din., Kűhár Józef glávni kurátor Tesanovci 10 din., Rátkai Vilma Szebeborci 10 din., Goricsán Károly Polana 10 din., Franko Ferenc Pucinci 10 din., Kűhár Stevan zvonár Pucinci 1.5 din., Persa Miklos Polana 5 din., Lebár János Dolina 5 din., Kűhár Stevan brežni Pucinci 5 din., Santavec Stevan Pecsarovci 10 din., Kűhár Ferenc Bencák Puconci 2 din., Külits Mihály Brezovci 4 din., Luthár Károly Ljubljana 50 din., Kováts Zsuzsi Puconci 10 d., Fartély Ádám Dolina 10 d., Gergorics Stevan Szelo 10 din., Kűhár Mátyás Lukács Puconci 5 din., Fliszár Stevan trgovec M, Szobota 20 din., Luthár Ádám prov. za szek. 11 din., Kováts Sándor Pecsarovci 25 din., Krányec Ivan Varázdin 5 din., János Goszpod Fokovci 20 árkusov papéra, Vukán Lajos inspektor D. Lendava 10 din., Szocsics János Markisavci 5 din., Varga Mátyás D. Lendava 10 d. — Radi bi nadaljávali! Szrdcsna hvála!

Szlivnyek Józef z-Allentona szo nam poszlali 15 dolárov, stero sumo szmo tűdi vrőke dőbili, za kalendarije i 1—1 dolár naprėplacsila na D Liszt za szėbe. Vljaj Stevana, Luis Sample, Kűronya Józefa Rogán Károlya, Farkas Petra. Gomboc Sándora, Szvėtec Józefa, Novák Sándora i Vitez Lino. Velika hvála! Z-zahválnosztjov szmo vzėli na kalendari i D. Liszt od Zelko Franca Chicago 100 din., od Emri Stevana Baltimore pa 2 dolára.

Politicsen 'zitek. Radičova partája je razpűscsena, ár je z-rusziskimi komunisti paktėrala. Radič i nyegove partája voditelje, blűzi 200 v-cėloj dr'zavi, szo zaprėti. — Vedno je vėkse kővetov odebėranya gibanya. kandidati *národnogu bloka* (vládne partája) szo, noszilec liste: dr. Pivko profesor v Maribori, szrezki kandidati v D, Lendavi dr. Lipold odvetnik v Maribori i J. Király posestnik v G. Lakosi, v M. Szokoti A. Koder notar i I. Titan nadvucsitel, za *radikálno partájo* dr. Strasser odvetnik v D. Lendavi i I. Alszeghy; za *r. kat lűdszko sztranko* Klekl Józef i Siftár Géza; za *neodviszno partájo prekmurszki máli vértov* Hartner Géza, Hartner Nándor i Kűhár Józef. Zvűntė escse 6 drűgi partáj bode ladice melo prinász.

Dol. Lendavai ag. h. ev gyülekezete felügyelőjétől. A Dolnja Lendavai ág. h. ev. gyülekezet toronyépítési és harang szerzési alapjára a következő adományok folytak be: a M. Szobotai gyülekezetben: M. Szobota 1327 din., Černelavci 458 din., Veščica 487 din., Kupsinci Borejci 150 din., Vancsavész 50 din., Rankovci 115 din., Szodisinci 225 din., Gederovci 215 din., Krajna 130 din., Murski Petrovci 220 din., Tisina 170 din., Gradisce 411 din., Črnci 120 din., Nemsavci 185 din., Martjanci 457 din., Norsinci 342 din., Mlajtinci 215 din. **Össz 5842 din.** A Pucinci gyülekezetben: Pucinci 866 din., Gorica 273 din., Vanecsa 606 din., Salamonci 498.5 din., Szabeborci 743 din., Moscanci 438 din., Pecsőrovci 136 din., Dolina 162 din., Bokreča 84 din., Krnci 130 din., Andrejci 225 din., Márkisavci 365 din., Polana 445 din., Predanovci 329 din., Brezovci 351 din., Lömerje 331.5 din., Puzsavci 347 din. **Össz. 6280 Din.** A Krizsevcei gyülekezetben: Krizsevci 1000 din., Pecsokvci 118.25 din., Pánovci 420.75 din., Ratkovci 223.25 din., Szelo 300.50 din., Fokovci 406.25 din., Ivanovci 146 din., Kúkecs 217.50 din., Kosarovci 138.75 din., Dankovci 207 din., Macskovci 513.25 din., Proséčkavész 137.75 d., Kuštanovci 134.75 din. **Ossz. 4064 Din.** A Domanjšovcei, Hodosi és Gornji Petrovcei gyülekezetekben, 2884 **össz Din.** A Bodonci gyülekezetben: Bodonci 1017 din., Vadarci 270 din., Motovilci 163 din., Krplivnik 78 din., Radovci 141 din., Poznanovci 204 din., Zenkovci 680 din., Sztari Beznovci 224 din., Szkakovci 138 Sztrnkovci 451 din. **Össz. 3372 din.** **Üsszegezés:** Murszka Szobotai gyülekezetben 5842 Din. Pucinci gyülekezetben 6280 din., Krizsevcei gyülekezetben 4064 din., Domanjšovci—Hodos—G. Petrovci gyülekezetben 2884 din., Bodonci gyülekezetben 3372 din. **Összessen: 22.442 Din.** A Morávci és Gor. Szlávecsai gyülekezetekben helyi építkezés miatt gyűjtést nem eszközöltünk. A kegyes adományokért ez uton is mondok a Dol. Lendavai gyülekezet nevében hálás köszönetet! Dolnja Lendava 1924. December 12.

VUKÁN LAJOS felügyelő.

Fliszár Vince z-Lugana (Schweitz) szo nam poszlali na nasi csaszopiszov goridržánye 10 frankov Hvála!

Veliko zahválnošt szmo dužni praviti Morávskim nasim vrélim vernikom, kí csi szo

bár za törma zidanya volo prevelike vödávanya meli, na D. D. naszledüvajöcs lepö darüvali: 443 din. got. pénez, 236 kg. psenice, 292 kg. 'zita, 24 kg. drövnoga, 2 kg. hajdinszkoga psena, 134 kg. krumpisov, 75 kg. gráha, 42 belic i 19 gláv zelja. Poszebna hvála Dsuban Ferenc kurátor, ka szo vsze tó na szvojoj foringí notriposztavili!

Gospod Hartner Géza, bívsi orszacs. követ szo na D. D. velikodüšno 56 kg. krúsne mele darüvali. Nájtoplësa hvála!

Dr'zavna podpora za Diacski—Dom. Kak pri zaklücsenyi etoga lizsta z-radoszjov csüjemo, na podpéranje prëkmurszke demokrátszke sztranke i na porácsanye gospódá A. Kodér král, notárosa je nam pri vládi zasztálno naznanyeno, ka gvüsno véksö sumo dobiti za Diacski-Dom sze lëhko tröstamo, stero eto pöt 'ze napê hvalimo! Z-ednim od zgorâ na tó giedöcs papiszane to'zécse redí radi nazáj vmememo!

Gospá Dobray Jánosova z M. Szobote szo na razsirjávanye i goridržánye nasega lizsta 100 din. darüvali. Globoka hvála!

Tržtvo. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

NOVISAD: jan. 14.

100 kg. Psenica—Buza	Din. 425—430
» » 'Zito—Rozs	» —400
» » Ovesz—Zab	» —360
» » Kukorica	190—200
» » Proszö—Köles	» —330
» » Hajdina	» 250—275
» » Szenö—Széna	» —75
» » Graj—Bab csres.	» —580
» » zmésan—vegyes bab	» —420
» » Krumpli	» —135
» » Len. sz.—Lenmag	» —700
» » Det. sz.—Löherm.	» 1700

Pénezi — Pénz.

1 Dollár	= D. 60
100 Kor. Budapest	= » 0.0865
100 Kor. Becs	= » 0.0872
1 Kor. Praga	= » 183—
1 lira	= » 254—

Zürichben 100 Din = 8.40 sfrk